

DECIZIE

10 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător
judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas, Iuliana Oprea

examinând recursul declarat de Saranciuc Victor,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Saranciuc Victor împotriva Silviei Slobodzean cu privire la rezilierea contractelor de asistență juridică și restituirea sumei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2018, prin care s-a respins cererea lui Saranciuc Victor privind scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel,

c o n s t a t ă :

La 27 octombrie 2014, Saranciuc Victor s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Silviei Slobodzean, solicitând rezilierea contractelor de asistență juridică încheiate între Slobodzean Silvia și Saranciuc Victor, și restituirea sumei de 243 901 lei.

La 28 ianuarie 2016, Saranciuc Victor a depus cerere de concretizare a cerințelor, solicitând rezilierea contractelor de asistență juridică încheiate între Slobodzean Silvia și Saranciuc Victor, și restituirea sumei de 174 522 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 06 decembrie 2017, cererea de chemare în judecată a fost respinsă. A fost încasat din contul lui Saranciuc Victor cheltuieli de judecare a pricinii pentru taxa de stat în mărime de 150 lei. În rest, reclamantul Saranciuc Victor a fost scutit de la plata taxei de stat.

La 02 ianuarie 2017, Saranciuc Victor a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând concomitent și scutirea de la plata taxei de stat, invocând că suferă de o boală incurabilă, fiind invalid de gradul x, iar alte venituri decât pensia de invaliditate, nu are.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2018, s-a respins cererea lui Saranciuc Victor privind scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i comunicat apelantului că necesită să prezinte dovada de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 5787, 78 lei și cererea de apel motivată. S-a explicat apelantului că chestiunea privind punerea pe rol a cererii de apel va fi soluționată în ședința de judecată în data de 27 martie 2018, ora 11.00.

La 06 aprilie 2018, Saranciuc Victor a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2018 și emiterea unei noi încheieri prin care să fie scutit de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată considerând-o ilegală și neîntemeiată.

În acest sens, consideră neîntemeiată concluzia instanței de apel precum că nu au fost prezentate probe privind lipsa mijloacelor bănești în vederea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Reiterează recurentul că suferă de o boală incurabilă, este invalid de gradul x, beneficiază de o pensie în mărime de 1340, 71 lei și suport financiar în mărime de 180 lei, iar alte venituri nu are, motiv din care a fost scutit de către prima instanță de la plata taxei de stat.

La fel, menționează că, instanța de apel nu a ținut cont nici de faptul că dânsul beneficiază de asistența juridică garantată de stat anume din motivul situației materiale precare și imposibilității de a achita serviciile unui avocat.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea ei.

Colegiul reține că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 06 martie 2018, fiind recepționată de către avocatul recurentului - Criclivîi Sergiu, la data de 23.03.2018 (f.d.224). Alte date privind recepționarea încheierii de către recurent la dosar nu există.

Prin urmare, recursul declarat de către Saranciuc Victor la 06 aprilie 2018, a fost depus în termenul prevăzut de lege.

Examinând argumentele recursului în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și pasibil de a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Din materialele dosarului rezultă că recurentul Saranciuc Victor invocă dezacordul cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2018, în partea în care s-a respins cererea sa privind scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel în vederea prezentării dovezii de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 5787, 78 lei.

Analizând conținutul încheierii contestate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, încheierea instanței de apel emisă în acest sens, este neîntemeiată și în contradicție cu normele legale și probele prezentate în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat.

Astfel, art. 83 CPC, stipulează că taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Prin urmare, o condiție indispensabilă pentru admiterea spre examinare a cererii de apel reprezintă plata taxei de stat, dovada căreia conform art. 365 alin. (4) CPC, se anexează la cererea de apel.

În același timp, art. 85 alin. (1) CPC, indică cine și în ce condiții sunt scutiți de la achitarea taxei de stat.

Conform alin. (2) al aceluiași articol, pot fi stabilite prin lege și alte cazuri de scutire a părților de plata taxei de stat, iar conform alin. (4) în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Reglementări similare se conțin și în art. 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992, care stabilește că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

În interpretarea corectă a normelor enunțate, instanța de recurs notează că, scutirea de la plata taxei de stat, prin prisma art. 85 alin. (4) CPC, este dictată de capacitatea reală a justițiabilului de a achita taxa de stat calculată conform Legii taxei de stat nr.1216-XII din 03.12.1992, capacitate care urmează a fi apreciată de către instanță și care urmează a fi nemijlocit reflectată de probele anexate la dosar în acest sens.

În speță, apelantul Saranciuc Victor a depus cererea de apel fără a achita taxa de stat, dar a solicitat scutirea de la plata taxei de stat din considerentul imposibilității achitării acesteia.

Astfel, întru argumentarea temeiniciei cererii de scutire de la plata taxei de stat, la materialele dosarului a fost prezentat certificatul Consiliului Republican de Expertiză Medicală a Vitalității din 24.07.2007 din care rezultă că Saranciuc Victor a fost încadrat în gardul x de invaliditate, necesitând o îngrijire permanentă de o altă persoană, iar conform legitimației Casei Naționale de Asigurări Sociale Ciocana, acesta beneficiază de o pensie în mărime de 1340, 71 lei și suport financiar în mărime de 180 lei (f.d. 7, 227).

În astfel de condiții, nu poate fi reținut argumentul instanței de apel precum că apelantul nu a prezentat suficiente probe care să confirme cu certitudine imposibilitatea materială a acestuia de a achita taxa de stat, or, probele prezentate indică nemijlocit asupra situației materiale reflectată de starea precară la moment a solicitantului și imposibilitatea achitării taxei de stat în mărimea stabilită de instanță.

Mai mult decât atât, însuși faptul că apelantul este invalid de gradul x, demonstrează cert că taxa de stat impusă de a fi achitată este vădit excesivă în comparație cu resursele lui la această dată.

Drept urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că instanța de apel la examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat nu a efectuat o examinare adecvată a capacității apelantului Saranciuc Victor de a plăti o astfel de taxă, iar admiterea unei astfel de ipoteze în sensul obligării apelantului la plata taxei de stat ar reprezenta o limitare disproporțională a dreptului său de acces la o instanță, în condițiile când însăși reclamantul la judecarea cauzei în prima instanță a beneficiat de o scutire parțială de plata taxei de stat la înaintarea cererii de chemare în judecată.

În asemenea împrejurări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că circumstanțele menționate constituie temei privind scutirea recurentului de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel.

În acest fel, instanța de recurs conchide că cererea lui Saranciuc Victor cu privire la scutirea de la plata taxei de stat necesită a fi admisă parțial, urmând a fi scutit apelantul din suma totală de 5787, 78 lei de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, în sumă de 5712, 78 de lei - pentru pretenția cu caracter patrimonial, iar pentru pretenția cu caracter nepatrimonial, Saranciuc Victor urmează să achite taxa de stat în mărime de 75 de lei.

Colegiul menționează că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil, iar factorul financiar, respectiv incapacitatea de a achita o taxă de stat, nu poate servi ca motiv de a nu recurge la această cale de atac.

În acest sens, prin prisma jurisprudenței Europene a Drepturilor Omului, instanța de recurs notează că, Curtea de nenumărate ori a menționat că accesul la justiție este pus grav în discuție în cazul în care taxa de stat este fixată într-un quantum excesiv sau facilitățile acordate în acest sens poartă un caracter discriminatoriu, în deosebi atunci când cel care intenționează să se adreseze în justiție este lipsit de resurse financiare (cauza Clionov vs. Moldova).

În consecință, Curtea Europeană a arătat că în toate cazurile de exercitare a recursului/apelului fără plata taxei de stat, instanța de judecată trebuie să examineze posibilitatea reducerii quantumului acesteia sau scutirii recurentului/apelantului care invocă situația grea financiară.

Respectiv, în condițiile în care norma legală și situația contestatarului prevede scutirea de la plata taxei de stat, impunerea achitării acesteia ar restricționa nejustificat accesul la justiție și ar admite încălcarea unuia din drepturile fundamentale consfințite în Convenție.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2018 în partea în care s-a respins cererea lui Saranciuc Victor cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și în această parte a emite o nouă încheiere prin care a admite parțial cererea lui Saranciuc Victor cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, cu menținerea în rest a încheierii contestate.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Saranciuc Victor.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2018, în partea în care s-a respins cererea lui Saranciuc Victor cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și s-a comunicat apelantului că necesită să prezinte dovada de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 5787, 78 lei, și în această parte se emite o nouă încheiere prin care:

Se admite parțial cererea lui Saranciuc Victor cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Se scutește parțial Saranciuc Victor de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 06 decembrie 2017 și anume, în sumă de 5712, 78 (cinci mii șapte sute doisprezece) lei din suma totală de 5787, 78 lei.

În rest, încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Saranciuc Victor împotriva Silviei Slobodzean cu privire la rezilierea contractelor de asistență juridică și restituirea sumei, se menține.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

judecători

Tatiana Vieru

Maria Ghervas

Iuliana Oprea